

۱ آرایش الکترونی یون M^{3+} به $3d^1$ ختم می‌شود. عنصر M به کدام دوره و گروه جدول تناوبی تعلق دارد؟

- ۱) گروه ۶ و دوره‌ی سوم ۲) گروه ۱۳ و دوره‌ی چهارم ۳) گروه ۴ و دوره‌ی چهارم ۴) گروه ۳ و دوره‌ی سوم

۵ در آرایش الکترونی اتم این عنصرها بی‌نظمی‌های متعددی وجود دارد.

۶ عموماً از فلزهای قلیایی و فلزهای قلیایی خاکی چگال‌ترند.

۷ کدام مطلب زیر در مورد عنصرهای واسطه درست نیست؟

۱) ترازهای s و d لایه‌ی ظرفیت آنها در تشکیل پیوند شرکت می‌کنند.

۲) تراز s لایه‌ی ظرفیت در همه‌ی آنها از الکترون پر است.

۳) کدام یک اکسید اسیدی است؟

- الف) K_2O ۲) SO_3 ۳) CO_2 ۴) Na_2O

- ۱) الف و ت ۲) پ و ت ۳) ب و ب ۴) الف و ب

۵) کدام فلز در تجهیزات خانگی مثل تلویزیون رنگی و شیشه وجود دارد؟

- ۱) Sc ۲) Ti ۳) Cr ۴) Ni

۶) به علت شکل‌پذیری زیاد فلز با فلزاتی مثل مس و نقره و نیکل و پالادیم آمیخته می‌شود تا مستحکم‌تر شود.

- ۱) روی ۲) طلا ۳) وانادیم ۴) کروم

۷) عنصری در آخرین زیرلایه‌ای که الکترون در آن وارد می‌شود، دارای ۳ الکترون با اعداد کوانتمی $3 = n$ و $2 = L$ می‌باشد. عدد اتمی آن کدام است؟

- ۱) ۲۳ ۲) ۲۴ ۳) ۲۵ ۴) ۲۶

۸) کدام گزینه را به آرایش الکترونی اتم آرگون اضافه کنیم تا به آرایش الکترونی Cu^{29} برسیم؟

- ۱) $3d^9 4s^3$ ۲) $3d^{10} 4s^1$ ۳) $4d^4 4s^1 4p^6$ ۴) $3d^3 4s^3 4p^6$

۹) ترتیب فراوانی عناصر در جدول دوره‌ای عناصر کدام است؟

- ۱) نافلز > شبه فلز > فلز ۲) فلز > شبه فلز > نافلز ۳) شبه فلز > نافلز > فلز

۱۰) عنصر A در گروه ۱۱ از دوره‌ی چهارم جدول دوره‌ای عناصر قرار دارد. تعداد الکترون‌های موجود در زیرلایه‌ی $3d$ آن کدام است؟

- ۱) ۷ ۲) ۸ ۳) ۹ ۴) ۱۰

۱۱) شبه فلزها جزو عناصرهای دسته‌ی جدول دوره‌ای عناصر هستند.

- ۱) f ۲) d ۳) p ۴) s

۱۲) هالوژن‌ها به آسانی با واکنش می‌دهند و هالوژن به زبان لاتین به معنی است.

- ۱) نافلزها – نمکساز ۲) فلزها – بی‌اثر ۳) نافلزها – بی‌اثر ۴) فلزها – بی‌اثر

۱۳) واکنش‌پذیری عناصرها در گروه اول جدول دوره‌ای عناصر از و در گروه ۱۷ از افزایش می‌یابد به طوری که فعال‌ترین فلز در و فعال‌ترین نافلز در جای دارد.

- ۱) پایین به بالا – بالا به پایین – پایین گروه اول – بالای گروه ۱۷

- ۲) بالا به پایین – پایین به بالا – بالا به پایین – پایین گروه اول – بالای گروه ۱۷

کدام عبارت نادرست است؟ ۱۳

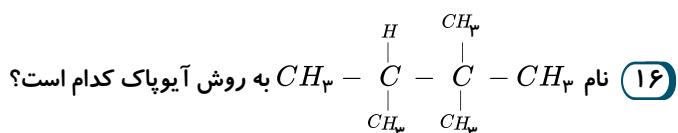
- ۱ در حدود ۸۰٪ عنصرها فلز هستند.
- ۲ در حدود ۹۱٪ عنصر از جدول دوره‌ای عناصر در طبیعت یافت می‌شوند.
- ۳ شبیه فلزها برخی از خواص فلزها و نافلزها را دارند.

۱۴ در مواد آلی، ظرفیت کربن همیشه برابر می‌باشد. بنابراین هنگام رسم فرمول ساختاری مواد آلی باید اطراف هر اتم کربن به همین تعداد پیوند وجود داشته باشد.

- ۱ دو یا چهار - کوالانسی ۲ چهار - اشتراکی ۳ دو یا چهار - اشتراکی یا هیدروژنی ۴ چهار - هیدروژنی

۱۵ با کم کردن یک اتم از یک آلkan، گروهی به دست می‌آید که به آن گروه می‌گویند.

- ۱ کربن - آلکین ۲ هیدروژن - آلکیل ۳ هیدروژن - آلکیل ۴ کربن - آلکیل

- ۱ ۱ - دی متیل پنتان ۲ ۲ و ۳ - تری متیل بوتان ۳ ۲ و ۳ و ۴ - اتیل بوتان ۴ ۲ و ۳ - دی متیل پنتان

۱۷ نام ترکیبی با فرمول $\text{CH}_3 - \text{CH}(\text{CH}_3)_2 - \text{C}_2\text{H}_5 - \text{CH}(\text{CH}_3)_2 - \text{C}_2\text{H}_5$ به روشن آیوپاک کدام است؟

- ۱ ۳ - دی متیل بوتان ۲ ۲ و ۳ - تری متیل - ۲ - اتیل بوتان ۳ ۲ و ۳ و ۴ - اتیل - ۲ و ۳ - دی متیل بوتان ۴ ۱ و ۲ - دی متیل پنتان

۱۸ محصول واکنش روبرو کدام است؟

$$\text{CH}_3 = \text{CH}_3(g) + \text{Br}_2(l) \rightarrow ?$$

۱۹ از واکنش اتن با آب در حضور کاتالیزگر، و از واکنش اتن با برم مایع، به دست می‌آید.

- ۱ ۱ و ۲ - دی برومواتان ۲ ۱ و ۱ - دی برومواتان ۳ اتانول - ۱ و ۲ - دی برومواتان ۴ اتین - ۱ و ۲ - دی برومواتان

۲۰ همه‌ی عبارات زیر درست است به جز گزینه‌ی

۱ نفت خام مخلوطی از هزاران ترکیب شیمیایی است که بخش عمده‌ی آن را هیدروکربن‌ها تشکیل می‌دهند.

۲ عنصر اصلی سازنده‌ی طلاز سیاه کربن است.

۳ نقش دوم نفت خام در دنیای کنونی منبع تأمین انرژی است.

۴ در استخراج فلز تنها درصد کمی از سنگ معدن به فلز تبدیل می‌شود.

۲۱ شکل زیر فرآیند استخراج فلز از طبیعت و برگشت آن به طبیعت را نشان می‌دهد. موارد A, B, C و D را تعیین کنید.

۱ A: خوردگی، B: استخراج فلز، C: فلز، D: استخراج

۲ A: فلز، B: بازیافت، C: خوردگی، D: فرسایش

۳ A: بازیافت، B: استخراج فلز، C: فلز، D: خوردگی فرسایش

۴ A: استخراج سنگ معدن، B: خوردگی و فرسایش، C: فلز، D: بازیافت

۲۲ چند مورد از عبارات زیر درست هستند؟

- آ) در هر آلکان راست زنجیر هر اتم کربن به یک یا دو اتم کربن متصل است، در حالی که در آلکان شاخه دار همهی کربن ها به سه یا چهار اتم کربن دیگر متصل اند.
- ب) در فرمول «نقطه - خط» اتم های کربن را با نقطه و پیوند بین آن ها را با خط تیره نشان می دهند. اما اتم های هیدروژن نشان داده نمی شوند.
- پ) گاز شهری مخلوطی از هیدروکربن های سبک است که متان بخش عمدهی آن را تشکیل می دهد.
- ت) کپسول گاز خانگی به طور عمده شامل گاز های پروپان و بوتان است.
- ج) شمار اتم های کربن نقش مهمی در رفتار هیدروکربن ها دارد.

۴ (P)

۳ (W)

۲ (Z)

۵ (I)

۲۳ کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) فرمولی که در آن تعداد و چگونگی اتصال اتم های کربن و هیدروژن نمایش داده می شود، نمایشی ساده تر به نام نقطه - خط است.
- ۲) با تغییر اندازه و جرم مولکول های هیدروکربن، نیروی بین مولکولی و نقطه ای جوش تغییر می کند.
- ۳) ساده ترین هیدروکربن سیرشدهی خطی متان است که در گاز شهری هم وجود دارد.
- ۴) گشتاور دوقطبی آلکان ها صفر است و مولکول های ناقطبی هستند.

۴ (P)

۳ (W)

۲ (Z)

۱ (I)

۲۴ با افزایش تعداد کربن در آلکان ها، چند مورد زیر افزایش می یابد؟

- نقطه ای جوش • فراریت • نیروی بین مولکولی • گشتاور دوقطبی

۴ (P)

۳ (W)

۲ (Z)

۵ (I)

۲۵ چه تعداد از مطالب زیر درست است؟

- الف) هیچ کدام از فلز های واسطه با تشکیل کاتیون به آرایش هشتایی گاز نجیب دست نمی یابد.
- ب) هر کدام از عنصر های موجود در گروه های اصلی با گرفتن یا از دست دادن الکترون به آرایش گاز نجیب می رسدند.
- پ) اغلب فلز های واسطه در طبیعت به شکل ترکیب های یونی همچون اکسیدها و کربنات ها و... یافت می شوند.
- ت) هر کدام از فلز های آهن و کروم و وانادیم کاتیون X^{2+} تشکیل می دهند.

۴ (P)

۳ (W)

۲ (Z)

۱ (I)

۲۶ ترتیب سرعت اکسید شدن فلزها با فرض شرایط یکسان در کدام گزینه به درستی آمده است؟

 $Fe > Cu > Zn$ (P) $Fe > Zn > Cu$ (W) $Zn > Cu > Fe$ (Z) $Zn > Fe > Cu$ (I)

۲۷ با ۵۰ گرم نمک خوارکی با خلوص ۸۰٪ چند گرم محلول ۲۵٪ جرمی سدیم کلرید می توان تهیه نمود؟ (ناخالصی ها در آب حل نمی شوند).

۱۶۰ (P)

۲۰۰ (W)

۲۴۰ (Z)

۲۵۰ (I)

۲۸ چه تعداد از مطالب زیر در مورد سوخت سبز و فرآیند تهیه آن درست است؟ ($C = 12, H = 1, O = 16 \text{ g} \cdot mol^{-1}$)

- الف) تنها راه تهیه سوخت سبز استفاده از بقایای گیاهانی مانند نیشکر - سیب زمینی و ذرت است.

- ب) واکنش هوایی تخمیر گلوکز از جمله واکنش هایی است که در این فرآیند رخ می دهد.

- پ) از تخمیر یک تن گلوکز با فرض بازده ۱۰۰٪ بیش از ۵۰۰ کیلوگرم سوخت سبز به دست می آید.

- ت) امروزه مزارع زیادی را برای تهیه سوخت سبز و روغن و خوراک دام به کشت ذرت اختصاص می دهند.

۴ (P)

۳ (W)

۲ (Z)

۱ (I)

۲۹ ۲ گرم هیدروژن با مقداری گاز اکسیژن واکنش داده و ۱۵,۰۸ گرم آب به دست می‌آید. اگر بازده این واکنش ۷۰٪ باشد، کدام مطالب زیر درست است؟ ($H = 1$, $O = 16\text{g} \cdot \text{mol}^{-1}$)

- الف) تمام هیدروژن مصرف نمی‌شود.
- ب) هیدروژن به طور کامل مصرف می‌شود.
- پ) مقدار اکسیژن مصرف شده برابر ۱۲,۴ گرم بوده است.
- ت) مقدار اکسیژن مصرف شده برابر ۱۲,۸ گرم بوده است.

۱۹ ب و پ

۲۰ ب و ت

۲۱ الف و ت

۲۲ الف و پ

۳۰ بازیافت فلزها و از جمله فلز آهن منجر به چه تعداد از موارد زیر می‌شود؟

- الف) ردپای کربن دی اکسید را کاهش می‌دهد.
- ب) سبب کاهش سرعت گرمایش جهانی می‌شود.
- پ) گونه‌های زیستی بیشتری را از بین می‌برد.
- ت) به توسعه پایدار کشور کمک می‌کند.

۲۳ ۲۴

۲۵ ۲۶

۲۷ ۲۸

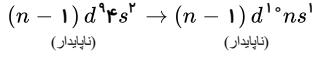
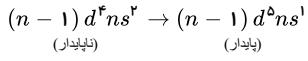
۲۹ ۳۰

پاسخنامه تست شیمی

۱) با توجه به اینکه آرایش الکترونی یونی M^{3+} به $3d^1$ ختم می‌شود، آرایش الکترونی لایه‌ی ظرفیت اتم خنثای M به $3d^3 4s^2$ ختم می‌شود و جایگاه آن در گروه چهارم و دوره‌ی چهارم جدول تناوبی است.

۲) تراز s لایه‌ی ظرفیت در اتم بیشتر عنصرهای واسطه دو الکترونی است ولی در برخی از این عنصرها به دلیل ایجاد پایداری بیشتر یک الکترون از تراز ns به تراز d ($n - 1$) منتقل می‌شود تا این زیرلایه پر با نیمه پر و اتم پایدار شود.

۳) اکسیدهای نافلزی مثل CO_2 و SO_3 در واکنش با آب تولید اسید می‌کنند و به آنها اکسید اسیدی نیز می‌گویند. O_2 و K_2O اکسید فلزی هستند و اکسید بازی نایدیده می‌شوند.

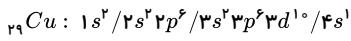
۴) از فلز اسکاندیم (Sc) که یک فلز واسطه‌ی کمیاب است در تجهیزات خانگی مثل تلویزیون رنگی و شیشه استفاده می‌شود.

۵) طلا فلزی نرم و براق و زرد رنگ و چکش خوار است که با بیشتر عناصر واکنش نمی‌دهد و بعلت نرمی و شکل‌پذیری زیاد جمث استحکام آن با فلزات دیگری مثل مس و تقره و نیکل و پالادیم آمیخته می‌گردد.

۶) با داشته‌ی ۳ الکترون با اعداد کواتومی $3 = n$ و $2 = L$ بالاترین سطح انرژی آن به صورت $3d^3$ خواهد بود بنابراین خواهیم داشت:

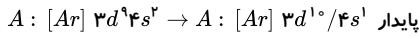
$$1s^2/2s^2 2p^6/3s^2 3p^6 3d^3/4s^1 \rightarrow Z = ۲۳$$

۷) آرایش الکترونی $[Ar] 3s^2 3p^6/2s^2 2p^6/3s^1$ ، اگر به این آرایش الکترونی $3d^1$ افزوده شود، آرایش الکترونی به صورت، آرایش الکترونی مس خواهد شد:

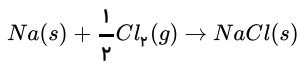
۸) ترتیب فراوانی عنصرها با توجه به جدول دوره‌ای عناصر به صورت شبه فلز > نافلز > فلز است.

۹) با توجه به این که عنصر A در گروه ۱۱ جدول دوره‌ای قرار دارد، مجموع الکترون‌های زیرلایه‌های d و $4s$ در اتم آن برابر ۱۱ است. بنابراین آرایش الکترونی آن به طور معمول به صورت زیر نوشته می‌شود:

۱۰) در اتم همه‌ی شبه فلزها p در حال پرشدن است بنابراین شبه فلزها جزو عنصرهای دسته‌ی p جدول دوره‌ای عناصر شیمیایی محسوب می‌شوند. به طور کلی عنصرهای گروه ۱۳ تا ۱۸ جدول که شامل همه‌ی نافلزها بجز هیدروژن و برخی فلزها و شبه فلزها و گازهای نجیب هستند عنصرهای دسته‌ی p را تشکیل می‌دهند.

۱۱) هالوژن‌ها (عنصرهای گروه ۱۷) به آسانی با فلزها به ویژه فلزهای قلایی و اکتش می‌دهند و نمک‌ها را می‌سازند. هالوژن در زبان لاتین به معنی نمک‌ساز است. مثلاً:

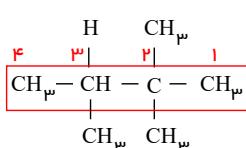

۱۲) واکنش پذیری عنصرها در گروه اول جدول تناوبی عناصر از بالا به پایین و در گروه ۱۷ از پایین به بالا افزایش می‌یابد به طوری که فعال‌ترین فلز در پایین گروه اول و فعال‌ترین نافلز در بالای گروه ۱۷ جای دارد.

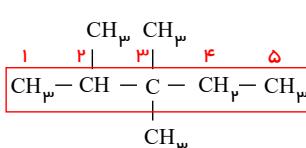
۱۳) هر سه گزینه‌ی ۱ و ۳ و ۴ صحیح هستند ولی نافلزها رساناهای خوبی برای گرمای نیستند پس گزینه‌ی ۲ نادرست است.

۱۴) آرایش الکترون نقطه‌ای اتم کربن C است که برای رسیدن به اوکتت چهار پیوند تشکیل می‌دهد.

۱۵) با کم کردن یک اتم هیدروژن از یک آلان، گروهی به دست می‌آید که به آن گروه آکیل می‌گویند.

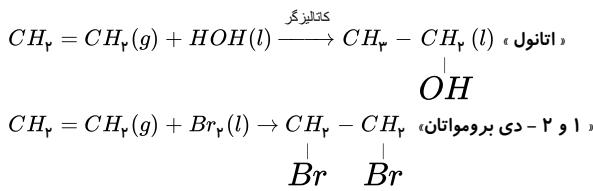
۱۶) ۲ و ۳ - تری متیل بوتان،

۱۷) ۲ و ۳ - تری متیل پنتان

۱۸) در این واکنش، مولکول برم به پیوند دوگانه‌ی کربن - کربن در مولکول اتن افزوده می‌شود، و فرآورده‌ای سیرشده به وجود می‌آید.

۱۹) دی برمواتان

امروزه نفت خام در دنیای کنونی دو نقش اساسی ایفا می‌کند. نقش نخست آن، منبع تأمین انرژی بوده و در نقش دوم، ماده‌ی اولیه برای تهیه بسیاری از مواد و کالاهایی است که در صنایع گوناگون از آن‌ها استفاده می‌شود.

۲۰ باتوجه به شکل صحیح است.

۲۱ فقط گزینه‌ی (آ) نادرست است. زیرا در آلکان شاخه‌دار برخی کربن‌ها به سه یا چهار اتم کربن دیگر متصل‌اند، نه همه‌ی کربن‌ها.

۲۲ فرمولی که در آن تعداد و چگونگی اتصال اتم‌های کربن و هیدروژن نمایش داده می‌شود، فرمول ساختاری نامیده می‌شود.

۲۳ با افزایش تعداد کربن در آلکان‌ها، جرم مولی، نیروی جاذبه‌ی بین مولکولی، نقطه‌ی جوش، گران‌روی افزایش می‌یابد و فراریت کاهش می‌یابد.

نکته: گشناور دوقطبی آلکان‌ها حدود صفر است.

۲۴ (الف) اغلب فلزهای واسطه با تشکیل کاتیون به آرایش هشتایی گازنجیب دست پیدا نمی‌کنند. بعضی از آنها مثل Sc^{3+} با از دست دادن سه الکترون و با تشکیل کاتیون Sc^{3+} به آرایش گازنجیب می‌رسند.

۲۵ (الف) هرجه فعالیت شیمیایی و واکنش‌پذیری یک فلز بیشتر باشد سرعت اکسید شدن آن فلز نیز بیشتر است. مقایسه میان واکنش‌پذیری فلزهای واسطه مورد نظر به صورت زیر است:

$\text{Zn} > \text{Fe} > \text{Cu}$

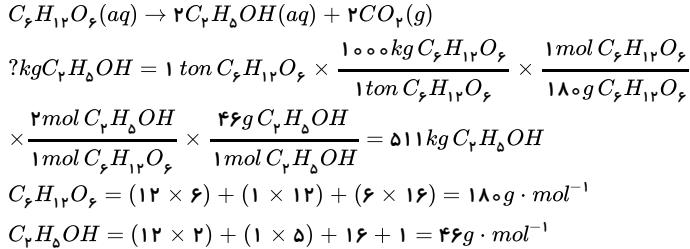
$\text{Zn} > \text{Fe} > \text{Cu}$: سرعت اکسید شدن

$$\begin{aligned} ?g \text{NaCl} &= 50 \text{ g NaCl} \times \frac{100 \text{ g NaCl} \text{ (خالص)}}{100 \text{ g NaCl} \text{ (ناخالص)}} = 40 \text{ g NaCl} \text{ (خالص)} \\ \text{درصد جرمی} &= \frac{\text{جرم حل شونده}}{\text{جرم محلول}} \times 100 \rightarrow 25 = \frac{40 \text{ g}}{x} \times 100 \rightarrow x = 160 \text{ g} \end{aligned}$$

۲۸ (الف) نادرست - زیرا یکی از راههای تهیه سبز سوخت از بقایای گیاهانی مانند نیشکر و سبز زمینی و ذرت است.

(ب) نادرست - زیرا واکنش بی‌هوایی تخمیر گلوکز از جمله واکنش‌هایی است که در فرآیند تهیه سبز سوخت رخ می‌دهد.

(پ) درست -

ت) درست

۲۹ معادله موازن شده به صورت $2 \text{H}_\gamma(g) + \text{O}_\gamma(g) \rightarrow 2 \text{H}_\gamma \text{O}(l)$ است. ابتدا مقدار نظری را بدست می‌آوریم:

$$100 \text{ g} \times \frac{100 \text{ g}}{x} \times 100 \rightarrow x = 144 \text{ g H}_\gamma \text{O}$$

سپس مقدار O_γ و $\text{H}_\gamma \text{O}$ را محاسبه می‌کنیم:

$$\text{H}_\gamma \text{O} = (1 \times 2) + 16 = 18 \text{ g} \cdot \text{mol}^{-1}, \quad \text{O}_\gamma = (16 \times 2) = 32 \text{ g} \cdot \text{mol}^{-1}, \quad \text{H}_\gamma = (1 \times 2) = 2 \text{ g} \cdot \text{mol}^{-1}$$

$$?g \text{O}_\gamma = 144 \text{ g H}_\gamma \text{O} \times \frac{1 \text{ mol H}_\gamma \text{O}}{18 \text{ g H}_\gamma \text{O}} \times \frac{1 \text{ mol O}_\gamma}{2 \text{ mol H}_\gamma \text{O}} \times \frac{32 \text{ g O}_\gamma}{1 \text{ mol O}_\gamma} = 12.8 \text{ g O}_\gamma$$

$$?g \text{H}_\gamma = 144 \text{ g H}_\gamma \text{O} \times \frac{1 \text{ mol H}_\gamma \text{O}}{18 \text{ g H}_\gamma \text{O}} \times \frac{2 \text{ mol H}_\gamma}{2 \text{ mol H}_\gamma \text{O}} \times \frac{2 \text{ g H}_\gamma}{1 \text{ mol H}_\gamma} = 1.6 \text{ g H}_\gamma$$

بنابراین از ۲ گرم هیدروژن مقدار ۱.۶ گرم آن مصرف می‌شود و ۱۴۴ گرم از آن باقی می‌ماند.

۳۰ (الف) به جز مورد (پ) بقیه موارد از نتایج بازیافت فلزها هستند. بر اثر بازیافت فلزها ردپای زیستمحیطی کاهش می‌یابد. در واقع با بازیافت فلزها علاوه بر کاهش آلدگی محیط‌زیست نیز کاهش یافته و در نتیجه سرعت گرمایش جهانی کم می‌شود. همه این موارد به توسعه پایدار کشور کمک می‌کند.

پاسخنامہ کلیڈ

۱ ۱ ۲ ۳ ۴
۲ ۱ ۲ ۳ ۴
۳ ۱ ۲ ۳ ۴
۴ ۱ ۲ ۳ ۴
۵ ۱ ۲ ۳ ۴
۶ ۱ ۲ ۳ ۴
۷ ۱ ۲ ۳ ۴
۸ ۱ ۲ ۳ ۴

۹ ۱ ۲ ۳ ۴
۱۰ ۱ ۲ ۳ ۴
۱۱ ۱ ۲ ۳ ۴
۱۲ ۱ ۲ ۳ ۴
۱۳ ۱ ۲ ۳ ۴
۱۴ ۱ ۲ ۳ ۴
۱۵ ۱ ۲ ۳ ۴
۱۶ ۱ ۲ ۳ ۴

۱۷ ۱ ۲ ۳ ۴
۱۸ ۱ ۲ ۳ ۴
۱۹ ۱ ۲ ۳ ۴
۲۰ ۱ ۲ ۳ ۴
۲۱ ۱ ۲ ۳ ۴
۲۲ ۱ ۲ ۳ ۴
۲۳ ۱ ۲ ۳ ۴
۲۴ ۱ ۲ ۳ ۴

۲۵ ۱ ۲ ۳ ۴
۲۶ ۱ ۲ ۳ ۴
۲۷ ۱ ۲ ۳ ۴
۲۸ ۱ ۲ ۳ ۴
۲۹ ۱ ۲ ۳ ۴
۳۰ ۱ ۲ ۳ ۴